REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banî pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francî, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francî.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunî 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunî 12 c., pe trei lunî 6 coróne. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 143. Brașov, Luni-Marți 2 (15) Iulie. 1902.

Graba adversarilor noștri.

„Sĕ ne grăbim, sĕ ne grăbim!“ striga mai deunădĭ un șovinist fanatic într'una din foile unguresci. Acest strigăt nu este nou. La folosit deja părintele maghiarisării contele Stefan Szechenyi, când îi admonia și împintena pe conaționalii sĕi sĕ se deștepte din letargia lor și sĕ nisuiéscă a câștiga pe Românĭ, Germanĭ și Slavĭ pentru maghiarism, pe calea „asimilării prin cultură“, căcĭ la dincontră, dicea, națiunea maghiară este în pericol ca din momentul, când se vor sfărâma cătușele iobăgiei sĕ fie cu totul copleșită de celelalte popóre conlocuitóre.

Sĕ ne grăbim! este și devisa pigmeilor, carĭ au urmat epocei de regenerare națională a poporului maghiar. Ca și cel ce vĕdĕnd, că s'apropie o mare furtună se silesce cu cea mai mare grabă sĕ-șĭ adăpostéscă avutul periclitat: așa se iuțesc și epigonii marelui Maghiar sĕ scape... Dér ce dicem? La maghiarisatorii violențĭ din era jidano-maghiară nu e vorba de salvarea averii proprii, nicĭ măcar cât era vorba despre ea pe timpul lui Sechenyi, ci a lor țintă este în primul rĕnd de a ataca bunurile culturei popórelor conlocuitóre printr'un despotism de rassă desnaționalisător. Nu se mai gândesce nimenĭ dintre cei ce guvernéză astădĭ statul, la o asimilare pe cale pacĭnică, căutând a câștiga din ce în ce mai mult simpatia celor de altă limbă, cum pretindea Szechenyi. Adĭ cei dela putere nu mai au înțeles decât pentru o maghiarisare brutală prin legĭ și mĕsurĭ volnice ale puterii publice, prin persecuțiunĭ și impunere forțată pe tóte cărările.

Strigătul „sĕ grăbim“ nu mai însémnă în timpul de fată, decât admoniarea de a folosi timpul cât va mai dura pacea și constelația favorabilă politică generală, pentru a distruge patrimoniul național al popórelor nemaghiare, ca sĕ rĕmână stăpână absolută și esclusivă în țéră numai limba și invĕțătura maghiară.

„Sĕ grăbim“ esclamă începĕnd dela Coloman Szell și Wlassics toțĭ șefii resorturilor administrațiunii statului. Și apoi dăi la ordonanțe și poruncĭ fără de nicĭ o milă și fără sfîrșit, tóte firesce numai pentru pretinsa „completare a clădirei statului național maghiar unitar“.

Neastêmpĕrul și nerăbdarea ce a cuprins pe adversarĭ în aceste nisuințe nenorocite ale lor îi face sĕ vadă de un timp încóce un pericol îndoit de mare în resolvarea cestiunei naționalităților, ce se impune. Nimic nu dovedesce mai viu acéstă stare surescitată sufletéscă a dușmanilor libertății popórelor nemaghiare, decât sgomotul infernal, ce'l fac acum în contra pretinsei propagande pangermane între Sașĭ și mai ales între Șvabii din Bănat.

Firesce, că n'au lăsat din ochĭ nicĭ un moment pe Românĭ și Slavĭ.

Încât pentru noi Românii ne vedem adĭ încunjurațĭ de tóte părțile de către cei-ce umblă sĕ ia cu asalt cetățuia limbei și a naționalității nóstre. Și cum ne presentăm noi în acéstă situațiune strîmtorată?

Privind jur împrejur nu pare óre că, pe când numĕroșii noștri inimicĭ sunt mai solidarĭ ca orĭ și când contra nóstră, pe atuncĭ duhul rĕu al desbinărilor interióre își jócă érășĭ mendrele la noi în modul cel mai îngrijitor?

Sĕ ne grăbim decĭ și noi! Sĕ ne grăbim nu de a ataca bunurile altora, ci de a alunga acel duh împelițat al desbinării, pentru-ca sĕ putem sĕ ne păstrăm și apărăm cu atât mai bine bunurile nóstre proprii!

Pactul. In 10 Iulie s'au ținut în Viena lungĭ conferențe între miniștri de resort ai celor două guverne dualiste, cu privire la pactul vamal. După scirile diarelor vienese și budapestane, atât *Koerber* cât și *Szell* au participat cu multă agilitate la discusiunĭ; asemenea și cei-lalțĭ miniștri de resort. Se dice, că *guvernul unguresc ar fi făcut concesiuni* guvernului austriac atât în ce privesce productele brute, cât și cu privire la vămile pe articulii de industrie. Diarele opoziționale maghiare sunt, din causa acésta, grozav de cătrănite asupra guvernului Szell, învinuindu-l, că „a vĕndut interesele Ungariei“. Diarele guvernamentale sunt însĕ de altă părere. „Pester Lloyd“ de pildă dice, că décă guvernul unguresc ar fi ținut la urcarea vămilor pe productele brute, acésta ar fi însĕmnat declararea resboiului vamal contra Germaniei și Italiei.

Conferențele n'au avut resultat definitiv. *Divergențele* dintre cele două guverne sunt încă forte *esențiale* și nu se așteptă o grabnică și deplină înțelegere. Tot ce s'a putut dobêndi și de data asta este, că referenții ministeriilor respective se vor întruni la 23 Iulie st. n., pentru a treia cetire a tarifului vamal. În intervalul acesta se vor înțelege asupra cestiunilor, carĭ stau în nex cu pactul. Tratările între cele două guverne se vor continua încă în August, și probabil și în Septemvrie, ér ministrul-președinte Szell numai în Oct. după redeschiderea dietei ungare, va puté da informațiunĭ asupra resultatului la care a ajuns în tratările cu guvernul austriac.

„Politik“ din Praga spune, că Koerber și Szell s'ar fi înțeles deplin asupra pactului, care în esență nu diferă întru nimic de pactul Badeni-Banffy.

Din Bucovina. Cetim în *„Deșteptarea“*: In urma atitudinei demonstrativ ostile a clubului dietal rutén față de cele-lalte cluburĭ dietale, cluburile dietale român, armeno-polon și german-progresist au decis a întrerupe orĭ-ce contact cu clubul dietal rutén. Deputații ruteni vor fi provocați de mareșalul țĕrei, de a participa la ședințele dietei, décă nu doresc, ca sĕ se aplice față de ei regulamentul declarându-se mandatele lor vacante.

Ocuparea Albaniei. Fóia rusĕscă *„Petersburgkija Vjedomosti“* scrie, că comitetul albanes din Bucurescĭ a adresat, în numele tuturor comitetelor albanese, un memoriu către puterĭ, în care se spune, că singurul mod de soluțiune a cestiunei albanese este *ocuparea provisorică a Albaniei de către Italia*, în felul cum a făcut Austro-Ungaria cu Bosnia și Herțegovina.

Administrația de stat și — maghiarisarea.

In programul de lucrare a dietei ungare, pentru tómnă, figuréză și reformele, ce sunt a-se face în *administrație*. Ministru-președinte Szell vré sĕ înlocuiéscă administrața comitatensă actuală cu administrața de stat. Corporațiunile autonome pot sĕ-șĭ dea și ele părerea și sĕ controleze mersul lucrurilor, a *administra* însĕ numai statul sĕ fie în drept. Acesta e „principiu“ de guvernământ!...

Introdusă odată administrația de stat, atât primarii, cât și notarii comunalĭ devin și ei funcționarĭ ai statului, ca bunăóră funcționarii de dare și cei de la poștă. Așa resonéză cel puțin „Budapesti Hirlap“ dela 11 Iulie. Fóia acésta esprimă, precum bine scim, părerile guvernului și planurile, ce le face ea în privința maghiarisării, sunt efluxul informațiunilor, ce și-le ia din cercurile guvernului, sunt direct inspirate de guvern. Tocmai fiind-că așa este, credem că e de interes a arăta, ce importanță dă administrației de stat din punct de vedere al maghiarisării. Étă ce scrie, între altele, „Bud. Hirlap“:

„Limba maternă a primarului sĕu notarului póte sĕ fie germană, valachă, orĭ slovacă, statului nu-i pasă de acésta; nu-l despóie de limba maternă. Primarul și notarul însĕ, *numai în limba maghiară* póte sĕ administreze, deși cu publicul are voie de a comunica și în limba maternă a acestuia Décă sunt comune, unde nu se póte găsi un *primar, care sĕ scie unguresce*, acea comună simplamente *nu va alege primar*, ci se va alătura la comuna unde primăria se cârmuesce *unguresce*. Administrația comunală, décă se va face prin organele statului și în limba maghiară, *va maghiarisa în parte însemnată comunele cu limbă străină*, cum, pe lângă școlă, oficiul de dare, direcțiunile financiare, posta și telegraful și în mare parte calea ferată *au maghiarisat orașele* (?), unde înainte

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

La munte.

De **O. P.**

(Continuare.)

Mirosul ce-l rĕspândesc bradii, mi-a revocat mirosul ordonat de medic din odaia unui prietin tuberculos. Mirosul de brad și laptele de capră, ar fi—după părerea poporului — remediile cele mai bune în contra bólelor de plămânĭ, și medicii în neputința lor față cu bóla „care nu értă“, recurg și ei la sfatul mulțimei.

Cam la amiadĭ am eșit la *golu*. Ce surprisă! Călĕtorul din șes, care aruncă numai priviri fugitive pe munte, cugetă, că frumuseța muntelui încétă cu pădurea de bradĭ și că golu e loc sterp, fără verdéță, afară póte de muschiul ce acopere stâncile, pe când adevĕrata lui frumuseță abia aicĭ se începe. Unde se sfîrșesce regiunea bradilor, se începe câmpiile muntelui. Câmpurĭ de érbă verde, florĭ de cele mai diferite colorĭ, rîurĭ troienite cu zăpadă, peste care trecem ca și peste pod, raze de sóre, ce în pădure numai pe furiș puteau străbate prin desișul crengilor de brad, étă priveliscea ce i-se oferă călĕtorului la cea dintâi privire în golu.

Eram pe dunga Bĕrcaciului, spinarea de munte cea mai înaltă dintre Negoiu și Suru. Sĕ vedeau căsoile societății carpatine într'al treilea picior de munte.

Ne-am oprit sĕ mai îmbucăm ceva. Isvóre de apă rece erau destule și așa sgomot făceau, cum mergeau rîŭ pe cóstă la vale, de nu-țĭ audiai vorba. Am mai aruncat câte o privire pe calea ce am percurs'o apoi am început a cobori în rîul Puha. Aicĭ ne-am întîlnit cu Sever, director de bancă... in spe, care a călĕtorit în viața lui mult cu trenul, dér pe jos acum pentru prima óră. Se întorcea cu nevasta către casă.

L'am silit sĕ vină cu noi. Soția lui cânta admirabil. O turistă germană, care a audit-o într'o séră cântând o doină, a numit'o *„Königin der Lieder“*. Am urcat apoi érășĭ și ne-am coborît în Șĕrbota. Trei inșĭ am rĕmas înapoi, ca sĕ ne scăldăm Apa din Șĕrbota era limpede ca cristalul, dér rece de-țĭ scăpărau ochii. Am grăbit apoi sĕ-ĭ ajungem pe cei-alalțĭ, dér nu s'a mai putut, căcĭ era prea repede cóstă. La 3 óre după amiadĭ am sosit în căsoile societății carpatine. O căsóie de bârne cu 3 despărțăminte cam vre-o 20 paturĭ pentru bărbațĭ și 10 pentru cocóne.

Îndată ne puserăm sĕ despachetăm. Dintâi sticlele. Numai o sticlă s'a spart și spre cea mai mare supĕrare a tuturor, sticla cu beutura cea mai națională, cu rachiul.

La stânga căsóiei este un potec mai regulat, pe care se află o tăbliță cu inscripțiunea *„Drachensteig“*. Mĕ uit pe harta societății carpatine și găsesc pe vĕrful Negoiului tipărit negru pe alb *„Drachensteig“*. Mĕ uit pe harta militară și găsesc de asemenea acéstă numire, numai că în parantes mai găsesc și numirea românéscă *„Strunga dracului“*. La armată decĭ tot e mai multă loialitate față de vechile numirĭ ale munților, ca la circumspectul și de Românĭ iubitoriul „Karpatenverein“. Inchipuiesce-țĭ acum, dragul meu cetitor, că vii din Strassburg sĕu Mainz, sĕ vedĭ Carpații și Ardealul, sĕ vedĭ vre-un Român viu așa cum umblă el îmbrăcat, încălțat (sĕu desculț) și tu începênd din gara dela Fughi-Vásárhely până în vĕrful Negoiului, nu afli o inscripție românéscă; cu ce idei despre Românii din Ardeal te vei întórce tu, care póte, vei fi citit cartea d-lui Xenopol despre légănul românismului? Acuma calea ferată mai trécă-ducă-se, acolo dispune puterea de stat, ér statul este puternic, póte atot puternic, și noi suntem prea slabĭ, ca sĕ ne luăm de cap cu el, dér aci unde societatea e chemată sĕ salveze cinstea munților noștri, aci totușĭ n'ar trebui sĕ stea cu mânile în sîn, când numirile românescĭ una după alta se elimineză și se înlocuiesc cu numirĭ—*nemțescĭ*. Așa se vede, că noi suntem osândițĭ sĕ tragem scurta;

cu 1—2 decenii populaţia a fost în parte covîrşitóre germană"....

Étă încă un plan ingenios de maghiarisare. Pe şoviniştî i-au apucat năbădăile şi n'au nicî somn de grija maghiarisăriî. Sforţările lor desperate nu vor isbuti însĕ, orîcât de temerară este politica lor.

Cardinalul Lorenz Schlauch.

In séra de 10 Iulie c. a repausat în Oradea mare cardinalul episcop Laurenţiu Schlauch în etate de 78 anî.

Cardinalul Schlauch s'a născut la 1824 în Aradul nou. Tatăl sĕu era măestru antepreuor de zidirî şi în familia sa nu se vorbia, decât limba germană. In etate de 10 anî fù trimis la Seghedin să învețe ungurescе. După absolvarea studiilor secundare. fù primit în diecesa Cianadului şi trimis la facultatea teologică din Budapesta ca intern al seminarului central. Aicî şi-a terminat studiile teologice, fără sĕ fi făcut vr'un esamen de doctorat, în schimb însĕ a făcut óre-carî lucrărî la societatea literară a teologilor.

După terminarea studiilor teologice, a funcţionat în mai multe localităţî din Bănat, ca cooperator, ér în cele din urmă ca paroch. Fusese scurt timp şi profesor la seminarul din Timişóra.

Neavênd titlul de doctor în teologie, şi fiindu-i fórte greu a se pregăti la esamenele rigoróse, patru la numĕr, dintre carî cel din limbile semitice şi cele douĕ testamente fórte greu, a preferat a face doctoratul din dreptul canonic, la care se cere numai un singur esamen. Acest esamen l'a făcut ca paroch în etatea înaintată de 43 anî, la 1867.

In anii 70 a urmat mişcarea pentru autonomia catolică, în care a luat parte activă, distingêndu-se ca orator.

Prin oratoria sa atrăgêndu-şî atenţia cercurilor diriguitóre, la 1872 fù numit canonic la Timişóra, ér la 1873, devenind vacant scaunul episcopesc din Sătmariu prin mórtea episcopului Biró, Schlauch fù numit la Sătmariu, unde a stat până la 1887, când fù transferat la episcopia mult mai proventuósă a Orădiî. După mórtea lui Simor fusese în combinaţie la scaunul primaţial, candidatura lui însĕ cădù faţă cu aceea a benedectinului Vaszary. In schimb însĕ Schlauch fù părtaş unei distincţii fórte rare, acordată de scaunul apostolic, anume la 1893 fù numit cardinal, care distincţie numai în casurî escepţionale se acordă unui episcop.

Deşi stăpân pe niscé domenii, ale căror venite întrec venitele multor domnitorî din ţĕrile mai micî,.. pe urma lui semnele de filantropie sunt destul de sporadice, avere după dênsul n'a rĕmas nimica, ba după cât resultă din testament, au rĕmas datorii, pe carî, se rógă de capitul, sĕ le arangeze aşa, ca în palatul episcopesc sĕ nu se facă licitaţie.

Cariera lui Schlauch s'a început, ce e drept târḑiu, căcî era aprópe de 50 de anî când ajunse episcop, în schimb însĕ a fost cu atât mai stralucită.

Secretul înaintării lui residă în fiinţa lui dotată cu calităţî de diplomat, care îl făcea agreat mai ales în cercurile mai înalte. Esteriorul lui sec şi faţa lui inteligentă, privirea adêncă a ochilor şi o sumă de cunoscinţe enciclopedice, pe carî le sciea utilisa cu mare măestrie în discursurile sale, îi dădeau aparenţa unui prelat savant, care sciea sĕ se impună.

După Haynald, prelatul de salon al cercurilor aristocratice şi chiar al cercurilor financiare jidovescî, era Schlauch. Dintre baronii plutocraţî, mulţî se simţiau fericiţî a saluta câte la o serată de a lor pe cardinalul Schlauch. Avea relaţiunî intime cu Max Falk, şi din contactul lui cu aceste cercurî resulta din când în când câte o „achisiţie" pentru biserica catolică prin botezarea vr'unui nou născut evreu, ai căror părinţî se simţiau mândri de a fi avut ca preot botezător pe un — cardinal.

Preotul-deputat *Hock* Iános, în nisce apreciărî ale sale publicate într'un ḑiar maghiar, spune, că în timpul cât a stat în Sătmariu, a îndeplinit o adevĕrată misiune *de maghiarisare* în acele ţinuturî locuite de naţionalităţî şi că el a fost în corpul episcopilor *„representantul extrem al şovinismului de rassă"*.

Ca preşedinte al societăţii Sf. Ladislau, care are de scop "ajutorarea catolicilor în Orient", a avut ocasiune a se ocupa în discursurile sale cu cestiunea *„Ciangăilor din Bucovina şi Moldova"*, cărora stăruia, sĕ li-se dea tot sprijinul, pentru a pute fi *păstraţi pentru maghiarism.*

Nu putem lăsa neamintit, că 10 visitaţie canonică a lui, făcută la 1888 în Beiuş, a fost causa indirectă a *maghiarisării gimnasiului*, în care afacere rĕposatul cardinal a observat o atitudine echivocă, deşi l'ar fi costat numai un cuvênt şi nourii ameninţătorî, ce se îngrămădiseră asupra acelui institut românesc, s'ar fi împrăsciat. Cum putea sĕ se aştepte însĕ colegul sĕu strîmtorat dela Oradea sĕ pună un cuvênt pentru dênsul, când, după cum ne asigură Hock, Schlauch era *„representantul extrem al şovinismului de rassă în corpul episcopesc?"*...

Din Sibiiu.

(Corespondenţă part. a „Gaz. Trans.")

Sibiiu, 13 Iulie n. 1902.

Comitetul *„Asociaţiunei"* a ţinut erî, Sâmbătă, o şedinţă, în care dimisia secretarului *Dr. Diaconovich* n'a fost primită din partea comitetului.

Astăḑi la órele $11^1/_2$—1, a ţinut comitetul Secietăţii fondului de teatru, sub presidiul d-lui *Dr. Al Mocsonyi*, preşedintele de onóre al societăţii, o conferinţă în afacerile societăţii.

La 3 óre după amiaḑi s'au întrunit secţiunile scientifice. S'au completat secţiunile cu membrii ordinari şi corespondenţî.

S'au ales *ordinarî*:

a) în Secţia scientifică: Dr. Ambrosiu *Cheţianu*, prof. în Blaşiŭ, şi Aurel *Ciortea* prof. în Braşov. — *Corespondenţi*: Dr. Ioan *Radu*, prof. Brad, Victor *Borlan*, prof. Beiuş. *b) ordinarî* în s. economică: Dr. C. *Diaconovich*, Romul *Simu*, învĕtător. *Corespondenţi*: N. *Petra-Petrescu*, *J. de Preda*, adv. Sibiiu, Dr. *N. Vecerdea* Sibiiu.

Corespondenţi: *c)* s. literară: Nicol. *Sulică*, prof. Braşov, Dr. Sextil *Puşcariu*, Enea *Hodoş*, prof. Caransebeş, Dr. Val. *Branisce*, redactor, Lugoş. *d)* s. istorică tot *corespondenţi*: Dr. Ioan *Mihalyi* (premiatul Academiei.), Silv. *Moldovan*, redactor la „Tribuna", Nic. *Togan*, bibliotecarul „Asoc." *e)*, Corespondenţî în secţia şcolară: D. *Lăpĕdat* şi Dum. *Mosoră*, ambii învĕţătorî în Sĕlişte.

Asupra proiectului de ortografie a fost discuţie interesantă, care nu s'a terminat astăḑî.

Coresp.

Pentru limba românéscă în Bucovina.

(Douĕ propunerî)

D-l deputat bar. G. Wasilco a presentat în şedinţa IV a dietei din Cernăuţî, următórele douĕ propunerî în favorul limbei române:

„Deşi majoritatea populaţiei din Bucovina este de *naţionalitate română*, respective rutênă, tóte tablele oficiale şi inscripţiile de pe frontispiciile localităţilor de oficiu ale diregĕtoriilor şi oficiilor i. r. sunt esclusiv în limba germană. După-ce înlăturarea acestui neajuns ar corespunde numai principiului egalei îndreptăţirî a ambelor naţionalităţî, carî constituie marea majoritate a populaţiei bucovinene faţă de minoritatea germană, subsemnaţii fac următórea propunere:

„Guvernul i. r. este recercat a purta de grije, că *la tóte edificiile şi localităţile oficiale* folosite de i. r. diregĕtoriile şi oficiile din Bucovina, *se se pună table oficiale şi inscripţii germano-româno-rutene*."

A doua propunere este:

„Fiind Bucovina unica ţéră în monarchie, în care din partea guvernului i. r. se numesc funcţionari, cari nu cunosc limba majorităţii populaţiei din Bucovina; fiind-că acest neajuns se resimte atât la oficiile politice, cât şi la ale justiţiei deosebit de tare; fiind-că în fine acéstă stare contrasteză cu legile fundamentale de stat, este adênc jicnitóre pentru sentimentele naţionale ale fiecăruî popor de cultură şi nu este mai departe tolerabilă, subsemnaţii fac următórea propunere:

„Guvernul i. r. este urgent recercat a considera la numirea funcţionarilor pentru Bucovina numai pe acei aspiranţî, carî *cunosc oral şi în scris limba română*, resp. rutênă, şi pot documenta sciinţa acéstă prin un testimoniu de esamen de stat. Mai este guvernul i. r. recercat a ordona tuturor funcţionarilor actual activî în Bucovina, carî nu cunosc limba română, resp. rutênă, a documenta cunoscinţa unei din aceste douĕ limbî până în trei anî, prin un esamen înaintea unei comisii esaminătóre de stat".

Emigrarea Slovacilor în America.

(Continuare).

Am veḑut până acuma, că causele emigrărilor din Slovăcime, este sĕrăcia. Era nevoie numai de un imbold, pentru ca mişcarea sĕ se încépă. La 1877, după mai mulţî anî de recoltă próstă şi tocmai pe un timp, când se iviră primii agenţî americanî, carî căutau lucrătorî: pentru minele din Pensilvania, mai mulţî proprietarî au resiliat contractul de arendă cu jelerii lor.

Aceştî ómenî rĕmaseră fără pâne şi se aruncară în braţele agenţilor. Când emigrarea începù a-se face în masse, guvernul nostru recurse la obicînuitul mijloc, la *baionetă*. Insĕ degéba. Emigranţii, în potriva cărora se începù acum o gónă, găsiau mijlóce şi căi spre a-se furişa din ţéră. Numai încetul cu încetul îşî croi drum în opinia publică concepţia, *că nu poţî opri pe nimenî de a-şî căuta condiţiunile esistenţei sale, unde le găsesce mai lesne*, şi că emigrările nu trebuesc *împedecate*, ci *regulate*, şi părerea acésta, şi-o însuşi în cele din urmă şi guvernul. Motivele, carî l'au îndemnat la acéstă erau, că efectele binefăcĕtóre ale emigrărilor în curênd se observară — înainte de tóte în privinţa materială — atât asupra emigranţilor, cât şi a acelor, carî au rĕmas aicî.

Am amintit mai sus, că într'un singur an, şi anume la 1896, au sosit în Ungaria 7,290.620 fl. din America, din care sumă cea mai mare parte se revine comitatelor din nord-ost. Asemenea sume au sosit atât în anii precedenţî, cât şi în cei succedenţî. Esistă în comitatul Zemplin o localitate cu numele Butka, cu 1156 locuitorî slovacî, în care în timp de 10 anî au sosit din America 351.435 fl. 28 cr. Comuna numĕră 1156 locuitorî slovacî. Efectul banilor trimişî din America s'ar pute mai bine asemĕna cu efectul uneî ploi îmbelşugate, care vine după o secetă îndelungată peste sĕmĕnăturile de jumĕtate uscate. Ómenii începură a-şî plăti datoriile, a-şî rĕscumpĕra pămênturile zălogite şi a-şî cumpĕra altele, a-şî regula raporturile financiare; salarul muncei se urcă, valórea pămêntului de asemenea. Poporul fù prin acésta aşa ḑicênd salvat de sapă de lemn.

Cum-că anume clase sociale, ca de pildă proprietarî şi în parte şi unii fabricanţî, nu erau mulţumiţî cu mersul lucrurilor şi că s'au împăcat cam greu cu împrejurările nóuĕ, când trebuiau sĕ plătéscă mai mult de 50 cr. bărbaţilor şi mai mult de 20 cr. femeilor, este de sine înţeles. Insĕ interesul — póte rĕu înţeles— al unei clase încă nu este destul de tare, pentru-ca se pună zăgaz curentului de emigrare.

(Va urma).

Călĕtoria regelui Italiei.

Regele *Victor Emanuel III* a sosit alaltăerî în Posen. La gară îl aştepta o companie de onóre. După sosirea trenului în gară, regele s'a dat jos din cupeu pentru a primi onorurile companiei. Plecând din Posen a sosit la órele 9·45 în Wirballe. In gara pavoazată cu stindarde italiene, l'au primit prinţul Dolgorucki şi prinţul Trubetzkoy. Regele s'a dat jos şi aicî din cupeu, spre a primi onorurile companiei de onóre. Musica a intonat imnul italian. După $^1/_2$ óră regele a plecat spre Petersburg.

In Peterhof s'au adunat toţî membrii familiei imperiale. A fost învitat şi prinţul Victor Napoleon sĕ fie de faţă la primirea nepotului sĕu. La Peterhof a sosit şi contele *Nelidow*, ambasadorul rus din Roma. A produs sensaţie, că br. *Aerenthal*, ambasadorul Austro-Ungariei în Petersburg, a plecat de aicî sĕptĕmâna trecută, fapt ce se comenteză ca un semn de rĕcélă între dinastiile de Habsburg şi Savoia. Se speră însĕ, că ambasadorul se va reîntórce pentru a participa la onorurile, ce le va da diplomaţia.

Victor Emanuel a sosit erî după amiaḑi în Peterhof. Pentru primirea lui s'au făcut pregătirî grandióse. Consiliul municipal din Petersburg a decis sĕ împodobéscă oraşul. La podul-Nicolae, unde va debarca regele, s'a ridicat un cort imperial. Din tóte oraşele Rusiei unde se află colonii italiene, au sosit la Petersburg delegaţiunî pentru a participa la ospĕţul, ce se va da în onórea Regelui.

Foile rusescî salută fórte călduros pe regele Italiei. „Moskowskija Viedomosti" scrie, că călĕtoria acésta a lui Victor Emanuel e o strălucită dovadă despre aceea, că tripla alianţă nu e îndreptată în contra Rusiei. *Prinetti*, anteluptătorul apropierii italiano-francese, va confirma în Petersburg *amiciţia dintre Rusia şi Italia.*

*

Victor Emanuel a luat cu sine în călĕtoria din Rusia între alţii: pe *Porcia-Voglia*, ministrul casei regale, *Gianoti*, suprem mareşal de curte, *Brusati*, adjutant suprem, *Prinetti* ministru de esterne, *Crinetti* secretar de ambasadă, şi pe alte persóne.

Un Engles in Ardeal.

Se scie, că profesorul engles *Macaulay George Trevelyan* a fost ḑadus de Ungurî în Ardeal, ca rogu-vĕ, sĕ cunóscă şi sĕ studieze *cestiunea română*. Englesul a sosit pe la finele lui Iunie în Budapesta, de unde a venit în Ardeal. In Deva a fost primit de fişpanul Barcsay şi de Hollaky şi condus de aceştia a umblat prin Haţeg, Abrud şi Brad, venind în contact şi cu Românî. „Bud. Hirlap" raportând despre călĕtoria Englesului, îi pune'n gură următórele părerî, ce şi le-ar fi dat despre *cestiunea română*:

„Toţî Românii cu carî am vorbit — ḑice profesorul din Cambridge prin rostul corespondentului ḑiarului maghiar — au recunoscut, că nu este aicî (în Ardeal) vorba despre pămênt şi cestiune socială

---

când se cértă Ungurii cu Nemţii noi o păţim, cand nemţii cu Ungurii tot noi o păţim. Un Român bun, mai bun ca mulţî cei ce se bucură de atributul acesta, făcênd reflexiunî asupra faptului, a ḑis, că ar fi tare bine şi póte unicul remediu, décă Asociaţiunea ar lua în mână cestiunea acésta. Anume, comunele acelea de pe sub munte carî au proprietăţî acolo, sĕ se constitue într'o societate sub protecţia Asociaţiunei, care sĕ aibă acelaşî scop şi misiune pentru noi, ce are Kárpategyetület-ul pentru „magyar állam" şi „Karpatenverein,, pentru „Sachsenland". Acésta a fost numai aşa o idee, pe care numai de aceea o am amintit, fiind-că primo: e ideea altuia, secundo fiind-că e realisabilă.

Intre glume şi rîsete veni şi séra. Ne-am adunat sĕ privim apusul sórelui. Satele şi văile se vedeau departe şi rĕslete şi numai câte-un turn acoperit cu tinichea mai strălucea în raḑele gălbui ale sórelui. Oltul era ca o sîrmă de argint.

(Va urma.)

căcī acésta nu esistă dela 1848 încóce. Aşa cred (!), că limba maghiară ar trebui învěţată. Şi unii dintre Românī sunt de părerea acésta, alţiī însě gândesc alt-fel. Şi mai cred, că *Maghiarii n'ar trebui sě mérgă mai departe cu inovaţiunile în interesul limbei maghiare* şi că statul ar trebui sě dea banī mai mulţī pentru şcolile românescī. Cred, că *censul electoral* pentru parlament *ar trebui sě fie redus* atât în interesul ţěranilor maghiarī, cât şi românī sěracī. Mi-se pare, că adevěrata cestiune în Ardeal nu este naţionalitatea, ci *sěrăcia*. In Ardeal şi ţěranii ungurī şi ţěranii românī sunt *sěracī*. *Mai puţină dare şi mai multă cultură pentru popor.* Décă conducětorii românī ar agita pentru acésta, eu a-şī fi pe partea lor".

Ar fi mai ḑis Englesul, că Românii nu pot fi încredinţaţī cu conducerea afacerilor în Ardeal şi că progresul, liberalismul şi cultura în Europa rěsăritenă ar atêrna dela unitatea statului maghiar (!)

Bietul om, a vrut sě împace şi pe unii şi pe alţii, şi Românilor şi Maghiarilor ardelenī ar vré sě le dea ceva, dér —vorba Românului — nicī în căruţă, nicī în teleguţă. Se va reîntórce, pare-ni-se, mai zăpăcit decum a venit, graţie sóptelor cu carī i-au umplut urechile domnii, carī l'au chemat sě studieze „cestiunea română" în lumină şovinistă maghiară.

SCIRILE DILEI.

1 (14) Iulie.

Solemnitatea împărţirii premielor la gimnasiul din localitate a avut loc Sâmbătă în ḑiua de 29 Iunie în asistenţa unui distins public, compus din dame şi domnī, care umplea spaţiósa aulă a gimnasiului. Solemnitatea a fost presidată de d-l protopop *Petric*, la drépta căruia vedurăm pe venerabilul nostru octogenar *Axentie Severu*. care şi la etatea sa înaintată pórtă cel mai viu interes faţă cu progresul cultural român. Am mai remarcat între óspeţī şi pe d-l Nicolae *Fabianu*, profesor la gimnasiul din Beiuş, care fiind în trecere prin Braşov, a venit sě asiste la împărţirea premiilor. Directorul gimnasiului, d-l Virgil *Oniţiu*, a pronunţat discursul de încheiarea anului şcolar, pe care îl vom publica în numěrul nostru de mâne, apoi s'au distribuit premiile, ér corul sub conducerea d-lui G. *Dima* a esecutat cu precisiunea obicīnuită un cântec ocasional de încheiare. Despre anuarul gimnasiului şi al şcólei comerciale vom raporta cu altă ocasiune.

Concertul Maria Demetrescu (Mara d'Asty) s'a amânat, din causa concertului reuniunei de cântări germane, pe mâne, Marţī în 15 Iulie séra. Am reprodus deja câte-va aprecierī din ḑiarele strěine asupra debuturilor artistei şi am puté umplé colóne întregī cu astfel de aprecierī. Totuşī mai dăm şi astăḑī un elogiu, ales la întâmplare, din „*Rivista teatrule melodramatică*" din Milano, care în numěrul sěu dela 8 August 1898 din incidentul rolului Violettei din „Traviata" cântat de Mara Demetrescu scriea: „Mara Demetrescu è una sfolgorante bellezza: una delicatissima bruna rumena, allieva dell'illustre prof. Angelo Samueli... Essa è quello che si dice un vero soprano leggero, *dalla voce simpatica, estesissima e dalla agilità prodigiosa*" etc. Ḑiarul „*Monsignor Perelli*" din Neapole publică portretul artistei însoţit de cele mai călduróse elogii asupra debutului ei din teatrul Belini: „Acésta, pe care adī o presentăm cetitorilor, ḑice ḑiarul italian, e o artistă din cele mai distinse, d-na Mara Demetrescu, pe care publicul teatrului Bellini o sěrbătoresce şi o aplaudéză în chipul cel mai cordial. Aplausele sunt bine meritate, căcī ea este din cele mai bune elemente ale acelei societăţī. A cântat în „*Traviata*" şi succesul a fost aşa de mare şi complet, încât un impresariu o angajă imediat la teatrul din Florenza. Publicul din acest oraş îi acordă unul din acele *succese*, carī sunt neuitate în viéţa unui artist. In tótă stagiunea ea fu *atracţia* acelui teatru, aşa că în curênd ḑiarele cele mai importante începură sě vorbéscă de acéstă tîněră strěină, venită în Italia sě entusiasmeze publicul. Aşa după alte teatre, ea fu angajată de impresariul Stoffelli pentru marea stagiune a teatrului Bellini, unde marele ei succes obţinut în *Traviata* e cunoscut. In adevěr vechei opere a lui Verdi, M. Demetrescu sciū sě-i dea o interpretaţie originală, cu totul modernă şi aristocratică. Ea, care are o voce fórte puternică, de un timbru plăcut şi dulce, scie sě-i dea cântului ei accente de durere, pasiunea amorului... ea e în Traviata o cântăréţă fară păreche şi o actriţă minunată...

Credem, că şi publicul braşovean va sci sě aprecieze talentul deosebit al artistei la concertul de mâne.

Prinţul moştenitor al României va asista — după cum se anunţă din Viena — la manevrele armatei comune, în Ungaria, împreună cu un mare duce rus.

Logodnă. Domnişóra *Ileana Damian*, fiica d-lui advocat Simeon Damian din Braşov, s'a logodit Sâmbătă séra cu d-l locot-auditor *Cornel Bardoşi*, fiiul d-lui Iuliu Bardossy insp. de şcóle în pens. — Urăm fericire tinerilor logodiţī!

Cununie. D-şóra *Adela Trifu*, fiica d-lui Gavril Trifu profesor în pensiune, şi d-l Dr. *Coriolan Meseşianu* îşī vor celebra cununia religiósă la 21 Iulie a. c. st. n. la 5 óre în biserica română din Şimleul Silvaniei.—Sincerile nóstre felicitărī tinerei părechī!

Ḑi critică în Bănat. Ni-se scrie din Lugoş: Un mare orcan s'a deslănţuit ḑilele trecute peste mai multe părţī ale Bănatului, causând stricăciunī însemnate. Vinerī (11 Iulie n.) pe la óra 1 din ḑi, a suferit Lugoşul şi împrejurimea marī pagube prin orcanul, care a scos pomi bětrânī şi tinerī din rădăcinī (cei mai mulţī fructiferī), a isbit tot ce i-a eşit în cale, desvălind case, clădirī economice, stêlpii dela electrică şi altele. Fiind în acea ḑi têrg de sěptěmână, şetrele s'au prăbuşit una peste alta şi micii industriaşī nu-şī mai puteau aduna mărfurile. Comercianţii şī-au închis prăvăliile, căcī ţigle, ferestri, lemne, obiecte sburau ca fluturii prin aer. O mare spaimă a cuprins pe locuitorī în momentul, când s'a făcut întunerec peste tot, ér vězduhul urla îngrozitor. Tóte clopotele bisericelor din Lugoş sunau rugător şi în fine bunul Dumneḑeu s'a îndurat spre noi şi ne-a mântuit. — Notăm, că acest orcan a făcut asemenea stricăciunī şi în alte părţī ale ţěrii. Pe la Braşov suflă de doue ḑile un vênt aspru şi temperatura e par'că am fi prin Noemvrie.

Societatea pentru fond de teatru român îşī va ţiné adunarea generală în Bistriţă la 7 şi 8 Septemvrie st. n.

„Sě-i fie ruşine." Sub titlul acesta foile maghiare, mai ales cele din Cluşiū adese-orī publică numele acelor fabricanţī, carī fiind în Ungaria, îşī pun pe fabricatele lor firma în limba *germană*. De astă-dată i-a venit rîndul unui fabricant din Braşov, care după ḑiarul „E—k" îşī pune bombónele în circulaţie cu următórea inscripţie pe învělitóre:

Erste Siebenb. „Canditen-Fabrik Thies & Seidel". Kronstadt. -- Feinste Spitz Wegerich Bombons.

„Sě-i fie ruşine, ḑice „E—k" 1) Fiind-că în Ungaria îşī pune în comerciū bombónele cu inscripţie strěină şi 2) Fiind-că nu scie, că în Ungaria nu esistă Kronstadt, ci numai Brassó. Pentru calitatea bombónelor „de-ocamdată" sě nu-i fie ruşine, dér sě-i fie ruşine pentru tendinţa de germanisare." — In sesonul castraveţilor ai cel puţin de ce face haz, când cetescī asemenea bazaconii. Bine că nu trebue „sě-i fie ruşine" lui Thies şi Seidel „deocamdată" pentru *calitatea bombónelor*, dór în comerciu acesta-i lucrul principal. Intru-cât pentru „Kronstadt" şi germanisare credem că fabricanţii saşī din Braşov vor găsi uşor consolare în reclama, ce însuşī ḑiarul maghiar li-o face.

Schimbare în ministerul român de domenii. D-l D. *Istrati*, directorul domeniilor din ministeriul respectiv, a demisionat. A fost numit în locul dênsului, d-l Lazăr Teodoru.

Lord Kitchener a sosit alaltăerī în Londra. El a fost sěrbătorit de către Engles ca biruitor al Burilor.

Un transport de obuziere de câmp a sosit ḑilele acestea în România de la fabrica Krupp din Essen. Obuzierele au fost duse la arsenalul de construcţii al armatei, spre a fi montate.

Óspeţī românī la băile din Elŏpatak. Din lista Nr. 1 a óspeţilor din Elŏpatak vedem, că până acuma au sosit acolo următorii óspeţī românī: Alexandrina Ottinciulescu, Bucurescī, Gr. Zamfirescu, Craiova, Furnică Viţa, Braşov şi D. Hagi Eftimon Bucurescī.

Prelegere despre apicultură. D-l Andrei Abend cunoscutul invetator specialist pe terenul apiculturei, sosesce la 17 l. c. aicī şi în aceeaşī ḑi, la 10 óre a. m., va ţiné în sala comisionară a casei Sfatului orăşenesc o prelegere poporală din sfera specialităţii sale.

Teatru de varietăţī. La hotelul „Pomul verde" o trupă alésă de varietăţī sub direcţia d-lui A. Londovsky, în trecerea sa din Bucurescī, va da trei representaţii cu program variat. Aceste representaţii vor avé loc Joi, în 17 Iulie, Sâmbătă în 19 Iulie şi Duminecă în 20 Iulie.

Petrecere de vară în Lăpuşul-unguresc. Duminecă în 3 August se va da o petrecere de vară în Lăpuşul-unguresc (salonul Bittner). Inceputul la órele 7 séra. Venitul este destinat pentru ajutorarea şcólei române locale. Ofertele generóse se vor chita pe calea ḑiaristică. Intrarea de persónă 2 cor. familie 4 cor. Comitetul arangiator: V. Muste, protopop, I. Olteanu, Dr. V. Colceriu, Dr. G. Buzura, Drd. V. Muste, T. Grigorescu, V. Paşca, G. Muste, Pavel Nodiş, D. Dragoş.

Escursiunea în comit. Hunedórei.

Directorul museului archeologic din Deva şi preşedintele comitetului pentru primirea óspeţilor din România d-l Téglás Gábor ne trimite o întêmpinare la corespondenţele nóstre, scrisă în limba română, pe care ne rógă sě-o publicăm, apelând la imparţialitatea şi la iubirea nóstră de adevěr. Satisfacem dorinţei d-sale, reservându-ne a mai publica unele date ce le-am primit dela alt corespondent şi a face apoi şi observările nóstre:

Deva, la 10 Iulie 1902.

Prea Onorate Domnule Redactor!

Publicarea despre escursiunea societăţii istorico-geografice din România şi a esmişilor din partea universităţii bucurescene, făcută în Deva şi în comitatul Hunedórei, se baséză pe aşa false scirī, încât d-l corespondent cu acésta orientare dă un fórte mic interes faţă de óspeţii noştri, carī cu sosirea lor ne-au dat o mare onóre.

Din motivul present publicarea trebue îndreptată şi apropiată de adevěr. Sosirea escursioniştilor, fiind d-l Tocilescu profesor universitar prea ocupat, până la ḑiua de plecare n'a fost fixată, de alta parte nicī lista sosiţilor óspeţī necăpětându-o: d-lui Dr. Veress Endre, secretarul societăţii archeologico-istorice din com. Hunedórei, numai în Piski, unde a salutat în numele societăţii pe cei sosiţī, i-s'a făcut cunoscută suma escursioniştilor. Şi décă, întru împrejurările susnumite încvartirarea celor 31 membri nu s'a întêmplat aşa de repede cum voia d-l corespondent, caute motivul acolo, că pe lângă senatorī, carī sunt învěţaţī la comoditate, au sosit şi 3 domnişóre studente în litere şi în sciinţele naturale, a cărora sosire nu era avisată şi care ne-au esprimat dorinţa de a-le încvartira la un loc. Un cap cu judecată va justifica motivele cu dréptă obiectivitate. Apoi, câţī au fost la întêmpinare nu ieram în stare a-i numěra în obscuritatea nopţii, dér că societatea archeologică-istorică comitatensă a fost în numěr însemnat representată, o putem dovedi cu óspeţiī sosiţī şi nu cu d-l corespondent, care aşa se vede, în aceea îşī află bucuria, décă primirea óspeţilor eruditī nu avea acel succes, care-l doream noi.

Altmintrelea şi informaţiunele sale despre banchet, încvartirare şi visita la comitele suprem*) documentéză tot acea fundamentalitate şi bunăvoinţă, ca cea mai de sus. Conturile óspeţilor, fiind încredinţat de societatea archeologică locală, subscrisul le-au echivalisat din motivul simplu, că starea materială a oraşului Deva nu póte suporta ast-fel de cheltuelī. Barcsay Kálmán, comitele suprem în 4 Iulie stătea în Haţeg la disposiţia unui erudit savant engles, care făcea în comitat escursie scientifică. Espediţia sa neaşteptată cu câte-va ḑile a comunicat'o lui Dr. Veress, tot de-odată esprimându-şī regretul, că nu póte primi óspeţii din România.

La cele-lalte esceptiunī nu reflectez, pur şi simplu îndrumez pe onoratul corespondent la cel mai autentic critic, la prea stimaţii noştri óspeţī, carī ospitalitatea din Deva, Mintiăia, Hunedóra, Haţeg şi Petroşenī cu cea mai măgulitóre recunoscinţă ne-o mulţumeau şi carī la tot casul cu mai plăcute impresiunī s'or depărtat din cercul nostru, decât numai cu acele, care le amintesce onoratul corespondent.

In câte-va ḑile, cu ajutorul lui Dumneḑeu, vom asigura pe onoratul corespondent despre resultatul scientific al acestei escursiunī. Şi până atuncī sě ne bucurăm, că visita óspeţilor noştri în modul acela s'a întêmplat, că putem spera pentru literatura României şi a nóstră nisce resultate fructifere. Éră aceia, carī jócă orī-ce rolă în direcţiunea acésta, sě nu incomodeze pe alţii, ci cu lucrare binefăcětóre sě ne ajute a ajunge scopul comun. — Pace cu noi.

Téglás Gábor,
directorul museului archeologic şi istoric din com. Hunedórei, şi ca preşedintele comitetului arangiator pentru primirea óspeţilor.

*) Vrea sě ḑică póte: vice-comitele — Red.

„Agricola".

Ne permitem a aduce la cunoscinţa publicului român, că tribunalul regesc din Deva cu Nr. 5891/902, a aprobat statutele şi a înregistrat firma însoţirii „*Agricola*" din Hunedóra.

Am accentuat de mai multe orī importanţa însoţirii nóstre şi credem, că e de prisos a mai insista şi de data asta asupra valorii, ce o va avé „Agricola" în mijlocul poporului nostru

Inactivarea însoţirii se va face în 1 Septemvrie st. n. a. c.

Până atuncī rugăm pe toţī Românii de bine, sě ne dee mână de ajutor întru ajungerea scopului, ce urmărim, ér acei p. t. domni, carī au primit liste de subscriere, sě binevoiéscă a-le retrimite, cu orī şi ce resultat, la adresa însoţirii.

Din şedinţa direcţiunei ţinută la 11 Iulie n. 1902.

Pentru
„*Agricola*",
însoţire economică de magazin şi anticipaţii în Hunedóra:

Dr. Alex. L. Hossu, preş. ad hoc. **Nic. Macrea,** notar.

Sosiţī în Braşov.

Pe ḑiua de 12 Iulie 1902.

H. Pomul verde: Anghert, Sibiiu; Fisscher, Braşov; Bocskor, Făgăraş; D-na Solomon, Blaşiū.

H. Europa: Dimitriades, Constanţa; Kessler, căp. Giricescu, Ploiescī; Stan, Beiuş; Karloff, iddin; Parisianu, Günther, Munteanu, Bucurescī; Reichhold, Singer, Lax, Viena; Schuster, Sebeş; Goron, Arad: Grün, Zombor.

H. Orient: Marinescu, Fabini, Bucurescī; Bliemel, Ploiescī; Meţianu, protopop, Zerneştī.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţĭ:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Cărţĭ pentru comercianţĭ

şi funcţionarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea în partidă simplă, de *I. C. Panţu.* O carte bună pentru a învĕţa cu uşurinţă contabilitatea. Paginĭ I—VIII + 213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială" de *I. C. Panţu.* Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive: scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu.* Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.* Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu.* Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu.* Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

„Bucătărésa naţională," care de bucate a bucătăriei române, francese, germane şi ungare. Felul bucatelor sunt înşirate tóte în ordine alfabetice după numele lor. Limbagiul e uşor. Costă numai cor. 1.60 (plus 40 banĭ porto.)

Bursa de Bucurescĭ

din 8 Iulie 1902.

Valorĭ	Dobêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	96.$^3/_4$
„ „ Impr. 1892 . . .	5 „	Ian.-Iul.	97 $^1/_2$
„ „ din 1893 . . .	5 „	„ „	97.$^1/_2$
„ „ 1894 int. 6 mil. .	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32$^1/_2$ mil.	4 „	Ian.-Iul.	82.$^3/_4$
„ „ Impr. de 50 mil. .	4 „	„ „	82.$^3/_4$
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	83.—
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	83.—
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	83.—
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	84.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	84.—
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale . .	5 „	Ian.-Iul.	97.$^2/_8$
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	84.—
„ „ urbane Bucurescĭ	5 „	„ „	84.—
„ „ „ Iaşi	5 „	„ „	74.$^1/_2$
Oblig. Soc. de basalt artificial	6 „	„ „	—.—
	V.N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2355
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	272.—
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	160.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	375.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	375.—
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistriţa" soc. p. f. hârtii 30 l.	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse. . .	12	„ „	—.—

Scompturĭ:

Banca nat. a Rom.	6%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	7 „	Petersburg . .	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3—
Londra	3—	Belgia	3—
Viena.	3$^1/_2$	Elveţia	3$^1/_2$

Cursul losurilor private

din 8 Iulie 1902.

	cump.	vinde
Basilica	19 25	20 35
Credit	433 —	435.50
Clary 40 fl. m.	188.	192 —
Navig pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	82.50	84.50
Krakau	74.50	76 50
Laibach	72 —	76 —
Buda	—.—	—.—
Palffy	190.—	198.—
Crucea roşie austriacă . .	190.—	193 —
„ „ ung.	56.	57 —
„ „ ital.	28. —	29 50
Rudolf	75.—	80 —
Salm	234 —	236.—
Salzburg.	75.—	78 —
St. Genois	284.—	244.—
Stanislau	—.—	—.—
Trientine 4$^1/_2$% 100 m. c. .	423.—	427.—
„ 4% 50	43.25	44.50
Waldstein	67.—	69 —
„ de 10 francĭ . . .	32.25	34 25
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Iulie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de coróne ung. 4% . . .	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4$^1/_2$% .	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4$^1/_2$%.	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.80
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	98 —
Impr. ung. cu premii	206.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	162 30
Renta de argint austr.	101.80
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de aur austr.	121.10
Losurĭ din 1860.	153.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	15.97
Acţii de-ale Băncei ung. de credit .	702.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit .	673.75
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane . . .	117.25
London vista	239.95
Paris vista	95.35
Rente austr. 4% de coróne . .	99 75
Note italiene.	94.15

Cursul pieţei Braşov.

Din 12 Iulie n. 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 7 Iulie n. de 45,354 capete, la 8 Iulie au intrat 626 capete şi au eşit 376 capete, rĕmânênd la 9 Iulie n. un numĕr de 45,604 capete.

Se noteză marfa ungurescă: veche grea dela 100—104 fil. tînĕră grea dela 104—106 fil., de mijloc dela 103—105 fil. uşóră dela 108—110 fil. — Sêrbescă: grea 108—110 fil., de mijloc 107—109 fil., uşóră 105—106 fil. kilogramul.

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 8 Iulie. 1902

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	pĕnă la
Grâu Bănăţenesc . . .	80	8.55	8.60
Grâu dela Tisa	80	8.50	9.—
Grâu de Pesta	80	8.45	8.55
Grâu de Alba regală . .	80	.—	.—
Grâu de Bácska. . . .	80	.—	.—
Grâu unguresc de nord .	80	.—	.—
Grâu romănesc	80	.—	.—

Seminţe vechĭ ori nouĕ	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	pĕnă la
Sĕcara . . .		70—72	6.95	7.15
Orz . . .	nutreţ. .	60—62	6.65	6.80
Orz . . .	de rachiu	62—64	6 10	6.20
Orz . . .	de bere .	64—66	5.75	6.—
Ovĕs . . .		———	.—	—.
Cucuruz . .	bănăţên .	75	.—	—.
Cucuruz . .	alt soiu .	73	—.—	—.—
Cucuruz . .	„ „			
Hirişcă . .			4.50	5.—

Producte div.	Soiul	Cursul dela (Preţul per 100 de chilograme)	pĕnă
Săm. de trifoiu	Luţernă ungur.	48.—	54.—
„	„ transilvană	35 —	40.—
„	„ bănăţênă	42.—	46.—
„	„ roşia . .	—.—	—.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu .	—.—	—.—
Ulei de in . .		—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta . .	65.—	65.50
„ „	dela ţéră . . .	—.—	—.—
Slănină . . .	svêntată . . .	55. —	56 —
Prune	din Bosnia . .	—.—	—.—
„		—.—	—.—
Lictar	Slavon şi Serbia	—.—	—.—
„	din Serbia în s.	—.—	—.—
Nucĭ	slavon nou . .	—.—	—.—
Gogoşĭ. . . .	sêrbesc . . .	—.—	—.—
„	din Ungaria . .	—.—	—.—
Miere	unguresci . . .	—.—	—.—
„	serbescĭ . .	—.—	—.—
Céră	brut .	—.—	—.—
Spirt	Drojdiuţe de s.	—.—	—.—

Nr. 8363—1902.

Concurs.

Pentru ocuparea **postului de practicant silvic** devenit vacant la oraşul liber regesc prevĕḑut cu magistrat al Braşovului deschid prin acésta concurs.

Concurenţii au în înţelesul § 36 art. de lege XXXI din anul 1879 a-şi aşterne rugările lor instruite cu documentele despre absolvirea cu succes a cursului academiei silvice, despre integritatea lor morală, despre starea lor sanitară, etatea, cunoscinţa limbei maghiare, germane şi române precum şi aplicarea lor de până acum la subscrisul până în 5 August la 12 óre p. m.

La postul sus amintit pot concura şi elevii, carĭ absolvă academia silvică în Iulie anul curent dér dintre aceştia numai acela póte fi ales, care produce şi absolutoriŭ academic.

Emolumentele inpreunate cu postul de practicant silvic sunt: 1000 coróne salariŭ fundamental 240 coróne relut de cuartir, 24 metri blane de lemn de fag şi cuincuenalele statutare.

Braşov, 2 Iulie 1902.

Dr. *Frideric Iekel*
vice comite.

1—2.(591)

Nr. 8363—1902.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Brassó rendezett tanácsu szab. kir. városnál üresedésbe jött erdőgyakornoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázók tartoznak az 1879. évi XXXI- t. cz. 36. §-a értelmében az erdőakadémiai tanfolyamnak sikerrel történt bevégzését, előéletök feddhetlenségét, esti egészségüket, életkorukat, a magyar, német és román nyelv ismeretét, valamint eddigi szolgálati alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérelmüket f. évi augusztus hó 5-éig déti 12 óráig nálam benyujtani.

Ezen állásra az erdészeti akadémiát a folyó évi julius havában végző növendékek is pályázhatnak, azonban ezek közül a választás csak azon feltétel alatt fog megtörténni, ha a megválasztott akadémiai végbizonyitványt is bemutatja.

Az erdőgyakornok evi járandóságai 1000 kor. alapfizetés, 240 kor. lakbér, 24 űrméter bükkhasábfa és a szabályrendeletileg megállapitott ötödéves pótlék.

Brassó, 1902 évi julius hó 2-án.

Dr. *Jekel Frigyes* s. k.
alispán.

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultima.

Administraţ. „Gaz. Trans".

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.